ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення бакалаврської підготовки

кафедра бізнес-економіки та маркетингу

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	**DP050 Основи наукових досліджень / Fundamentals of Scientific Research**
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»
Освітня програма	Облік і аудит
Семестр	1
Курс	2 курс (за скороченою формою навчання) 3 курс (повний термін навчання)
Анотація курсу	Дисципліна «Основи наукових досліджень» спрямована на формування у студентів вмінь: - здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для встановлення причинно-наслідкових зв'язків між соціальними подіями та явищами; - формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; - презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців, оперувати категоріями, поняттями і фактами під час методологічного обґрунтування дослідницьких програм і проектів, процедур і технік; - проводити аналіз результатів наукових досліджень; формувати висновки та пропозиції; оформляти результати дослідження у вигляді наукових тез, доповідей, статей.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=406
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Д.політ.н. Васильчук Є.О. Канали комунікації: чат у moodle, zoom, сторінка у FB https://www.facebook.com/profile.php?id=100001694317844
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/new2025fmb_o.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві

	сучасним процесам в економіці.
Перелік програмних результатів навчання	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1 Наука та її роль у розвитку суспільства	Поняття науки Базові поняття Економічна ситуація в галузі науки Типові схеми фінансування Науково-технічна політика Пріоритети наукових досліджень Класифікація наук
Тема 2 Наукове дослідження	Наукове дослідження. Етапи наукового дослідження Ефективність наукових досліджень Впровадження завершених наукових досліджень у виробництво
Тема 3 Методологічні основи наукового знання	Методологія наукових досліджень Загальнонаукова й філософська методологія: сутність, загальні принципи
Тема 4 Вибір напрямку й планування науково-дослідної роботи. аналіз теоретико-експериментальних досліджень і формулювання висновків	Формулювання теми наукового дослідження Обґрунтування актуальності обраної теми Визначення об'єкта й предмета дослідження Постановка мети й конкретних завдань дослідження Вибір методу (методики) проведення дослідження Формулювання висновків та оцінка отриманих результатів
Тема 5 Наукова інформація: пошук, накопичення і обробка	Наукова інформація та її джерела Робота із джерелами інформації
Тема 6 Особливості патентних досліджень	Сутність патентних досліджень Види робіт з патентних досліджень
Тема 7 Загальні вимоги до науково-дослідної роботи	Загальні вимоги до науково-дослідної роботи Загальна структура науково-дослідної роботи
Тема 8 Міжнародна система захисту права інтелектуальної	Джерела міжнародного права, що регулюють відносини щодо інтелектуальної власності.

власності	Всесвітня організація інтелектуальної власності. Особливості захисту комерційних позначень за Паризькою конвенцією про охорону промислової власності. Принципи охорони прав авторів за Бернською конвенцією про охорону літературних і художніх творів. Участь України у міжнародній системі захисту права інтелектуальної власності.
Тема 9 Охорона права на об'єкти інтелектуальної власності	Принципи та цілі правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Охорона прав на комерційні позначення (засоби індивідуалізації). Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
Тема 10 Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар	Права на об'єкти інтелектуальної власності як товар, інтелектуальний капітал та нематеріальний актив. Поняття та способи комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. Способи, переваги та недоліки передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності.
Тема 11 Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	Мета та цілі оцінювання вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Підходи до оцінювання вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Послідовність оцінювання вартості об'єктів права інтелектуальної власності. Облік та амортизація нематеріальних активів.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем кафедри та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Диференційний залік у кінці семестру за результатами поточної успішності (у формі підсумкового модульного

	контролю)

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку (у формі підсумкового модульного контролю)

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів із заліком: Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Усні відповіді за темами 10 по 5 балів	50
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Творче завдання (презентація)	10
Реферат	10
Разом	**100**

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

5 б. Знання є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

4 б. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень

3 б. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності

2 б. Відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;

1 б. Відповідь неконкретна, студент орієнтується лише в деяких поняттях предмету

Критерії оцінювання модульних робіт

13-15 б. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів.

10-12 б. Повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

6-9 б. повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

3-5 б. студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

1-2 б. не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Критерії оцінювання творчих робіт

8-10 б. У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю 4-7 б. Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії. 1-3 б. Проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	**Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	**Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	**Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	**Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	**Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	**Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	**Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

1. Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л. Розвиток земельних відносин у сільськогосподарських підприємствах: соціально-економічний аспект: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 218 с.

2. Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л., Смушак М.М., Вовчук В.І., Кобилянський В.В. Обліково-аналітичне, матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств у системі управління маркетингових досліджень та економічного контролю. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Секція: «Економічні науки» 2(82)/2024 том 2. С. 62-70.

3. Баланюк І.Ф., Черневий Ю.І., Іваночко Б.Р., Безрукий Т.М., Юхневич А.М. Методологічні засади наукових досліджень обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю в управлінні бізнесом. Актуальні питання економічних наук. 2025. №12. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16413722

4. Баланюк І.Ф., Черневий Ю.І., Іваночко Б.Р., Безрукий Т.М., Юхневич А.М. Методологічні засади наукових досліджень обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю в управлінні бізнесом. Актуальні питання економічних наук. 2025. №12. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16413722

5. Василюк М., Баланюк І., Сас Л., Кузьмін Т., Пухличенко І. (2025). Проблеми формування механізму реалізації норм професійної етики у практиці вітчизняного обліку і аудиту. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні 8

6. занять / А. І. Поворознюк, О.А. Поворознюк В. І. Панченко, Г. Є. Філатова. Харків: НТУ "ХПІ", 2023. 87 с.

7. Колесников, О. В. Основи наукових досліджень навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 143 с.

8. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Н. І. Бурау, В. С. Антонюк, Д. О. Півторак. Електронні текстові дані (1 файл: 471,92 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.

9. Методологія та організація наукових досліджень : навчально - методичний посібник / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. Одеса: Фенікс, 2022. 48 с.

10. науки», (2 (116), 112-117. https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-16

11. Основи наукових досліджень. Курс лекцій: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с.

12. Основи наукових досліджень: методичні вказівки до виконання практичних

13. Пилипів Н.І., Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І. Методичний комплекс з вивчення курсу “Основи наукових досліджень” для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Івано-Франківськ: В-во ЛІК, 2021. 51с.

14. Савка М.В., Баланюк І.Ф. Організаційно-економічні засади розвитку фермерських господарств в умовах трансформування аграрного сектору: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 212 с.

Інтернет ресурси

1. Prometheus — курс «Наукова комунікація в цифрову епоху» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/science-communication-digitalera/

2. Освіта.UA та пов'язані платформи підготовки до ЄВВ https://osvita.ua/test/courses/37523/

3. Coursera — спеціалізація «Introduction to Academic Research» https://www.coursera.org/specializations/introduction-to-academic-research